

Gud og vitenskapen

SAMTALE OG REFLEKSJON PROGRAM 3:

INTRODUKSJON TIL *MENNESKETS BEVISSTHET*

I dette programmet ser vi på den menneskelige bevissthets utrolige evne til å gjøre oss bevisst på oss selv, til å tenke, være kreative og lete etter forklaringer. Vi spør om alt dette kan være resultatet av naturlige prosesser alene, eller om menneskets bevissthet snarere gir oss de verktøyene som gjør at vi kan oppdage – og forholde oss til – en skaper.

MÅL FOR PROGRAMMET

- Å reflektere rundt den menneskelige bevissthets mysterier.
- Å vurdere om menneskets bevissthet kan ansees som en peker mot Guds eksistens.
- Å vurdere verdien av personlige opplevelser som pekere mot Guds eksistens.
- Å reflektere over om nær døden- opplevelser kan gi grunnlag for å hevde at bevisstheten er immateriell og kan eksistere uavhengig av vår fysiske hjerne.

INNHOLDSOVERSIKT - DVD-VERSJON

Denne oversikten gir hjelp til å holde tråden gjennom hele programmet. De ulike fargene på lista nedenfor refererer til fargene som brukes i programmet.

1

Introduksjon

2

Den menneskelige bevissthet er et fantastisk fenomen. Den omfatter ikke bare bevissthet om oss selv og verden rundt, men også høyere bevissthetsformer, og endog en «Guds-bevissthet».

3

Bevissthet henger sammen med den menneskelige hjernen, som i seg selv er en kilde til undring.

4

Det er verdt å merke seg at vi kan skille mellom tanken og hjernen.

FØRSTE DEL - DVD

5

Det at det eksisterer høyere nivåer av bevissthet framkaller spørsmålet: Er vi i bunn og grunn åndelige vesener?

6

Å forklare menneskets bevissthet er en av vitenskapens største utfordringer. Naturlig nok gjøres det forsøk på å finne svar i evolusjonen.

7

Noen mener at bevissthet kan være noe annet enn hjernen. Hvis det er tilfelle, kan det underbygge synspunktet om at vårt «åndelige selv» på noen områder er noe annet enn vårt fysiske selv.

8

En fornemmelse av åndelighet, særlig uttrykt gjennom religiøse skikker, har stor utbredelse i verden. Ely-katedralen er et godt eksempel på hvordan designere og håndverkere har uttrykt sin «Guds-bevissthet» i arkitekturen. Representerer slike religiøse bygninger en faktisk åndelig virkelighet?

9

Mennesker har en naturlig tendens til å tro, så det er viktig å spørre om hvorfor vi tror det vi tror.

10

Det gamle Sovjetunionens mislykkede forsøk på å utrydde religiøs tro er en sterk indikator på at tro på Gud har dype røtter.

11

Ett av de unike kjennetegnene ved å være menneske er evnen til å skjelne mellom rett og galt. Er denne evnen spor av at vi er skapt i Guds bilde som moralske vesener?

12

Religiøse tradisjoner varierer veldig over hele verden. Er tro da bare noe kulturelt? Er det mulig å avgjøre hva som er sant?

ANDRE DEL - DVD

1

Enkelte Guds-troende hevder å ha en klar fornemmelse av en Gud i livene sine. En leder ved et teologisk seminar prøver å forklare sin «Guds-bevissthet».

2

I en vitenskapelig rapport i USA er det fremsatt en tese om at «Guds-fornemmelsen» kan være forårsaket av en «gudsflekk» i den menneskelige hjernen. Andre mener at denne tesen ikke er holdbar.

3

En sentral oppfatning i teismen er at menneskelig eksistens ikke opphører når døden inntreffer. En vitenskapelig undersøkelse har sett nærmere på grunnlaget for hvorvidt bevissthet kan vedvare etter klinisk hjernedød. Don Piper forteller om sin egen nær-døden-opplevelse.

4

Som belegg for Guds eksistens fremhever noen Guds-troende betydningen av sin personlige erfaring av å få et forvandlet liv.

5

Tid for å gjøre seg opp en mening: Bidrar den menneskelige bevissthet med viktige pekere mot Guds eksistens, eller er det mer sannsynlig at bevisstheten kun er et produkt av naturlige prosesser?

SPØRSMÅL TIL SAMTALE

HJERNEN, TANKEN OG BEVISSTHETEN

«Det største, det mest formidable fenomenet i universet: Den menneskelige hjernen.»

Forteller

«Jeg mener at bevissthetens største mysterium er hvorfor den finnes.»

Sam Parnia

«Jeg foretrekker å se på tanken som den bevisste delen av hjernen.»

Chris Frith

Hva imponerer deg særlig ved den menneskelige hjernen?

Hvor overraskende synes du det er at vitenskapen forstår så lite av hvorfor vi er bevisste vesener – bevisste på oss selv, på andre, og på tidligere erfaring?

Er hjernens og tankens kompleksitet, mysterium og kapasitet etter din mening relevante bevisgrunner når det gjelder spørsmålet om Guds eksistens?

SPØRSMÅL 1

TRO

«Folk er skuffende godtroende i sine trossystemer.»

Justin Barrett

«Hjernen er egentlig en trosmaskin. Den har ikke annet valg enn å konstruere tro om alt mulig.»

Andrew Newberg

«Religiøs tro trenger kanskje å bli ekstra grundig undersøkt.»

Justin Barrett

Hvor stor tendens mener du at vi har til å godta, mer eller mindre ukritisk, det vi har lært av vår familie, omgangskrets og kultur?

Tenker du at religion bare er en annen form for godtroenhet eller overtro?

Hva mener du er farene ved ikke å stille spørsmål? Hvordan kan vi bli trygge på at det vi tror på, faktisk er bevisst valgt av oss selv, ikke bare overtatt av oss?

SPØRSMÅL 2

PERSONLIG FORVANDLING

«Jeg hadde et møte med Gud, og livet mitt ble forandret.»

Silvia Glover

«Jeg er ikke lenger i opprør mot de tingene som er moralsk rettferdige og riktige.»

Darryl, innsatt i Darrington fengsel

«Den kristne tro ... gir de resultatene den lover å gi. Det er en sannhetstest.»

Chuck Colson

«Religion skaper forvirring ... den gir mennesker illusjonen om at det fins enkle svar på veldig kompliserte spørsmål – noe det ikke gjør.»

Daniel Dennett

Hvilke eller hvilket utsagn ovenfor mener du er overbevisende, og hvorfor?

SPØRSMÅL 3

NÆR-DØDEN-OPPLEVELSE

«Hvis mennesker likevel kan innhente informasjon når hjernen ikke lenger fungerer, så er dette helt grunnleggende.»

Peter Fenwick

«De foreløpige funnene tyder på at de som tror at alt opphører idet en dør, sannsynligvis ikke har rett. Våre funn tyder på at, i hvert fall tidlig i dødsfasen, fortsetter tanken og bevisstheten.»

Sam Parnia

Hvor troverdige synes du disse beretningene er, om hendelser der personer virker å være på erfaringens grense mellom liv og død?

Hva tenker du at Peter Fenwick kan mene når han påstår at det er «helt grunnleggende» hvis noen mennesker har en bevisst opplevelse etter at hjernen deres har sluttet å fungere?

SPØRSMÅL 4

Å KONKLUDERE UTFRA BEVISGRUNNENE

«Å gå glipp av Gud, som er den ytterste virkelighet og som skapte oss, det er å gå glipp av den endelige meningen med selve livet.»

John Lennox

«Jeg tror ikke jeg hadde ønsket at det skulle være en Gud.»

Daniel Dennett

«Vi har beretninger fra noen mennesker som har vært ateister hele livet ... og så snudd på dødsleiet og sagt til familien: 'Jeg tok feil.'»

Peter Fenwick

«Dette er dramatisk forskjellige syn på virkeligheten.»

Chuck Colson

Hvilke tanker gjør du deg etter å ha sett dette programmet, - og kanskje de andre i serien: Tenker du nå at Guds eksistens er usannsynlig, sannsynlig eller sikker? Hvordan vil du begynne din oppfatning?

SPØRSMÅL 5